

VIDEOHOBBY

Čtvrtletník Českého výboru UNICA – Celostátního svazu neprofesionálního filmu České republiky ► 3/2022

- ZE SOUTĚŽÍ: České vize 2022 – Ústí nad Orlicí, Zruč nad Sázavou
- ROZHOVOR S: Edvin Svoboda

OBSAH

Radost na Malé scéně, aneb České vize v plné síle	4
Malé vize, aneb, co je malé, to je hezké!	6
České vize 2022	8
Z festivalového deníku porotkyně České Vize 2022	10
Rozhovor s Edvinem Svobodou	13
České Vize 2022.	16
Internetový amatérský klub	18

EDITORIAL

Tak a skončila Celostátní soutěž neprofesionálních filmů České vize v Ústí nad Orlicí a ještě před ní také soutěž mladých tvůrců Mladé vize. O všem podstatném najde články uvnitř časopisu. Dozvíte se co a jak na koho působilo a jaké filmy zaujaly.

Nastalo léto, měsíce červenec a srpen, čas pro tvorbu jako stvořený. Jistě mnoho autorů mělo vymyšleno co a jak přes prázdniny uskuteční, co natočí, aby za zimních večerů měli co stříhat.

Český výbor UNICA již dříve na svém jednání vybral filmy pro světovou soutěž UNICA, která se uskuteční ve švýcarském Locarnu. Ve středu 23. srpna 2022 v 15,30 hodin uvidíme českou kolekci.

A proto přejme všem našim filmům úspěch na soutěži UNICA a v posledním čísle VIDEOHOBBY budeme o této soutěži psát.

Jan Vačlena

RADOST NA MALÉ SCÉNĚ, ANEB ČESKÉ VIZE V PLNÉ SÍLE

Přehlídka České vize, které letos na Malé scéně v Ústí nad Orlicí oblažily svojí 1996 minut dlouhou projekcí, tj. celkově 173 snímky, byla pro mne jako předsedu poroty velkou radostí. Samozřejmě, že se jako vždy sejdou snímky slabší, lepší, dobré a vynikající, tomuto rozpětí nemůže ani sebelepší dramaturgie zabránit. Ale letos mám pocit, že tam byla i řada filmů, které mi zůstanou v trvalé paměti, neboť mi téměř vyrazily dech.

Dovolím si nestructurovat svůj text podle oceněných snímků, ostatně se skvělými kolegy PhDr. Lenkou Polákovou a doc. Antonem Szomolányim jsme o nich rozhodli ve vzácné shodě a na jevišti Roškotova divadla vyhlásili a osobně předali ceny přítomným autorům. Pokusím se přehlídku reflektovat s časovým odstupem tak, co mi jako dojem zůstalo – navíc čas bývá nejlepší dramaturg.

Hlavní zážitek mám asi z hraných filmů. Vzpomínám si, jako letitý porotce ještě Českého videosalonu, krajských přehlídek (zejména v Hradci Králové a v Parubicích), že hrané tvary byly vždy vstupem na ten nejtenčí led. Že v oblasti neprofesionální tvorby se nejlépe vždy dařilo reportážím a dokumentům, neboť jsou neprofesionálním filmařům nejodstředěnější, a hraná tvorba trpěla napodobováním vypravěčských postupů mainstreamové audiovize, případně konkrétních žánrů a nedopadalo to dobře. Z logických důvodů – je obtížné vyprávět příběh tak, aby dokázal diváka strhnout, je těžké nalézt takové herce, kteří by to uhráli (a měli co hrát), je těžké v neprofesionálních podmínkách technicky i organizačně natáčet tak, aby se vizuál nelišil od profiků. A tuhle obavu tahle přehlídka ve mně zcela rozpustila. Zřejmě je to důsledek toho, že technika je fakticky s profesionálním světem srovnatelná (či nerozpoznatelná) a dostupná, a že autoři jsou zástupci mladé generace, kteří už nežijí jenom mainstreamem. Třeba film *Nejlepší kamarád*, který jsme ocenili v kategorii hrané tvorby nejvýše, se trochu té klasické televizní estetiky blíží, ale filmy jako *Po sezóně*, *Cesta do Kandaháru*, *Beránek boží*, *Modř a červení* a *Gerda a Kai*, jsou zástupci zvláštních a neotřelých přístupů, které by se za profesionální a novátorské zároveň daly vydávat. Zejména mě zaujala historicky výpravná *Cesta do Kandaháru*, kde se s minimálními prostředky podařilo Petru Vopenkovi vystihnout nejen atmosféru 50. let, ale precizně vystavět dramatickou situaci útěku přes hranice s řadou nečekaných zvratů. (Mimoходом se skvělým hereckým výkonem pohraničnicka.) *Beránek boží* Ladislava Petreckého vzbudil v sále otázky, ačkoliv na diskusi s porotou autor nebyl, tak diváci si sami vyžádali její názor. Za mnou při projekci se ozývalo něco o strašném pesimismu a krutosti a proč se na to má někdo dívat? Pro mne je to čistý, až čirý film o tíze otcovství a synovství, o hranici, kterou člověk kvůli sobě nebo kvůli druhému chce anebo je schopen snést, o oběti. Ano, je to drsné drama, ale zejména v psychologické rovině a nabízí divákovi spoustu otázek a paralel s vlastním životem – není přeci lehké být synem, natož otcem. A pak ještě zmíním dva filmy, které opravdu pro mne překročily meze standartu: František Franc si *Modř a červení* na sebe ušil jeden z nejtěžších úkolů u filmu, a to vyprávět beze slov. Černobílá stylizace je jistě efektní a artová, ale to je spíše jen formální slupka, která je dobrou základnou pro vtípek v titulcích. Důležitá je ale komornost vyprávění, téměř minimalismus. (Scéna

v hospodě je díky hereckým výkonům trochu nevěrohodná, ale zase to vynahrazují výkony hlavních hrdinů, zejména ženské hrdinky.) A na zcela opačný pól lze pak umístit *Gerda a Kai* Jiřího Vydry – vysoká míra stylizace, vyprávění opět beze slov a dokonce tancem. Takovou lehkost, kdy se přechází z běžné herecké akce do tance a zpět, kdy obě složky jsou dávkovány jako koření a nebijí se navzájem, kdy choreografie a ani její provedení není exaltovaně přepjaté, ale vyprávění s téměř civilní samozřejmostí, jsem ještě nikdy neviděl. Nejdřív jsem se trochu bál právě přemrštěné emotivnosti, která bude prázdným efektem, ale to se k mému údivu vůbec nestalo. Za to patří dík i choreografce Zuzaně Richterové, která přesně onu pomyslnou hranu vyjádření a kýče zvládla, a taky patří obdiv všem hercům/tanečnickům a herečkám/tanečnicím zejména za zimní scény. Zkrátka smekám!

O dalších hraných snímcích se již jen zmíním lehce: *DUNK* (r. Michal Pumpl) byl pro mne na hranici reklamy na sportovní boty; *Úkryt* (r. Zdeněk Novosad) byl ve výpravě – použitých rekvizitách, prostředí apod. vynalézavý a zasazení děje do středověku působilo v mezích možností autenticky, ale trpěl vyprávěcími zádrželky a hereckými výkony (až na hlavního dětského hrdinu). *Po sezóně* (r. Lukáš Citnar) měl náběh na silnou mezigenerační situaci, navíc dobovkovou, ale znezřetelněl to základní, zda jde u hlavních hrdinů o kamarády, staršího a mladšího bratra a nebo o otce a syna. Závěr je zcela dramaturgicky nepřipraven. *Až do konce* (r. Zdeněk Zbořil) i v nové verzi trochu trpí nezvládnutím vyprávění různých časových rovin a *Dlouhá noc* (r. Martin Bohadlo) nedokázala připravit pointu, o které dodnes nevím, co vlastně hrdinka udělala (stala se prostitutkou nebo jen šla ke svým kolegyním prostitutkám?). *A Lotr* (r. Václav Šimek) je neumělá legrace pouze pro zasněžené, pro milovníky Pána prstenů a geokešingu.

U dokumentů – portrétů je pro mne největším zážitkem

Fotografka lidských duší Aleny Krejčové a *Kapitán* Nadii Kandové. První snímek má to štěstí, že má sympatickou, dynamickou a inteligentní hrdinku, která žije svojí prací (která navíc je spíš jen koníčkem), a pak také tím, že přestože jde o dceru autorky, že tento příbuzenský vztah film nijak nezatížil. Působí jen na začátku jako odpich, pak po scéně ocenění na pražské radnici, ale jinak Krejčová starší sleduje Krejčovou mladší zvědavě, natěšeně a pronikavě. Krejčová mladší nechává nahlédnout do svého myšlení, ale i své živelnosti. A tak pokud do teď někdo nevěděl nic o street-fotografii, tak má po shlédnutí filmu pocit, že nejenom už něco tuší, ale že jí byl téměř svědkem. A *Kapitán* je fascinující tím, že je to autorčina prvotina. Samozřejmě opět nesmírně důležitý výběr hrdiny, v tomto případě skromného, vtipného a v mládí jistě bujného kapitána říční dopravy, je to nejpodstatnější. Ale autorka s ním podniká i mírné stylizace (na současné lodi apod.), nechává ho vyprávět jeho příběh a zároveň prostupovat rovinu jeho současnosti v pečovatelském domě, a činí tak velmi citlivě. Netlačí ani na pilu, ani na city, vytváří sebevědomý obraz člověka, který tu zřejmě dlouho nebude, ale celý život věnoval jedné profesi.

Také by se tyto dva snímky daly vyjmout ze žánru portrét a mohly bychom je zahrnout do pozoruhodného jevu, který přinesly letošní *České vize* v oblasti dokumentu: jakoby se nám sešla hromádka snímků o profesích a řemeslech, a to jak starých, tak nových. Street-fotografie je jistě řemeslem stejně jako kapitánské profese, ale i muzikantství (*O Mojmíru Bártkovi*, r. Petr Baran), řezbářství (*Rudický betlém*, r. Bohumil Staník), košíkářství (*Košikář*, r. Vladimír Pasler), litografie (*Litograf*, r. Zdeněk Zbořil) nebo hned dalších deset starých řemesel, od paličkování až po tisk na látku (*Desatero řemesel*, r. Nadia Kandová). Je skvělé, že tyto práce jsou zaznamenány a vždy je provozuje před kamerou někdo, kdo jimi žije, kdo je většinou schopen je i vysvětlit a hlavně vykonat dílo. Celoživotní košíkář, který se k profesi dostal jen proto, že měl nevléčitelnou nemoc a pak mu komunisti nedovolili se vyučit ničím jiným, a tak to „holt celý život dělá“; důchodce, který dělá desítky let figurku po figurce betlém a je to jeho celoživotní radost; nebo litograf, který si svoji černou profesi skutečně dokáže ještě užít – to jsou všechno perličky nikoliv na dně a radost sama.

Jinou skupinou dokumentů byly reportáže z různých událostí. Od mikrosituací, které vznikly tak trochu mimo a při natáčení jiného filmu (*Jezdecké hry*, r. Lubomír Hájek), přes koncipované reportáže z předem připravených či očekávaných akcí (*Šampioni*, r. Eduard Pech; *Výlov Náveského rybníka*, r. Stanislav Tomášek; *Běh pro domov*, r. Vladimír Pasler), záznam vyložené cestovatelský (*Expedice Jadran*, r. Václav Šimek; *Vzhůru!*, r. Edvin Svoboda), až po časosběr (*Šediváčkův long*, r. Jaromír Schejbal). Z této skupiny mne velmi zaujal verneovsky pojatý výlet balónem, který považuji za vycizelovanou reportáž o jednom bláznivém nápadu kamarádů a jeho realizaci (*Vzhůru!*), tradičně skvělá Šimkova filmová práce s dětskými kolektivy (*Expedice Jadran*), která má švih, humor a vzbuzuje jako akce obdiv, a byť krátký, ale intenzivní *Běh pro domov*, který zvládl představit akci běhu domova důchodců bez patosu i ironie, zato s velkým emotivním nábojem. Za vyložené mikrosituaci bych označil *Město duchů* (r. Petr Vorlíček), kde v několika záběrech (stopáž 2 minuty) autor zaznamenal naprosto prázdné litomyšlské náměstí v době lockdownu. To bude jednou pozoruhodným (doufám, že historickým) dokumentem.

Z dokumentu bych nerad zapomněl na *Křivky CO* Lukáše Rybky. Že lze udělat z tak nezáživného tématu drama, a to ještě při

použití přísně výkladového modu, to bych nečekal. Je to film, který osciluje mezi encyklopedií typologie krytů a existujících/neexistujících krytů v Hradci Králové pro vyložené fajšmekry a dramatickým apelem do budoucna. Při čemž se divák neubrání údivu nad propracovaností civilní obrany a neuvěřitelnými investicemi v minulém režimu. Je to téměř na hranici sci-fi. Tam, kde tento snímek dokázal do svého „mrtvého“ tématu dostat život, v jiných se to tak nedařilo - zejména díky učebnicové výkladovosti, zdoluhavosti, nezáživnosti a zejména popisné doslovnosti (za všechny film *Dvojky, nuly a lesy*, r. Milan Kaňák). Výkladový byl již tradičně i milovník karpatských luk Lubomír Hájek ve filmu *Porážky*, ale tady se nejde neobdivovat jeho kameře, která může konkurovat National Geographic. Ale kamera není vše, což zase v opačném gardu dokázal *Kolínský gotický skvost sv. Bartoloměj* (r. Petr Hejzman), který ani s dronem nedokázal o vzácné památce říci více, než, že existuje a že dron je pěkná, samoučelná hračka.

Na závěr by bylo nespravedlivé minout ostatní kategorie alespoň zmínkou. Hudební klipy byly úplně nejslaběji zastoupeny, neboť v nich se často špatná píseň velmi těžko vyjadřuje obrazem. V některých případech divákovi nesedne buď píseň nebo interpret, nebo obojí a na tom to bohužel stojí a padá. Jediné dva, které vybočily, byl Mišíkův *Krok sun krok* (r. Jiří Kotas) a *Lelia* (r. Tereza Staňková), z nichž první využil výborné archivní fotografie a dokázal na krátkou plochu vnést otisk doby, z níž píseň pochází, a druhý si tzv. na nic nehrál a byl upřímný. Což právě u těch ostatní moc říci nejde. Experimenty jsou pro mne zastoupeny tanečním filmem, který jsem chválil výše (neboť jsme jej jako porota přesunuli právě sem), ostatní jsou zároveň experimenty s divákem. Taková *Blížkost* (r. Josef Svoboda) i *Stavy rozšířeného vědomí* (r. Bohuslav Novák) jsou rozhlasové formy zatížené obrazem a jejich vemlouvavost může některým divákům být až protivná. Každopádně je v pořádku, když se hledají nové formy, od toho experiment je. No a co říci k animaci, kde vždycky všechno obsadí Jaroslav Nykl? (Zde s *Divou* a téměř životním vyznáním *O ztracené ilustraci*.) Určitě mne zaujal roztomilý snímek *Proč padají hvězdy* (r. Anna Amálie Komárová), *Spečené* (r. Žofie Fenyklová) a *Imagine Sisyphus* (r. David Janeš). Všechny jsou postavené na situaci, dokáží vystavit a připravit pointu a ta je překvapivá. Každý z těchto snímků má jiný typ výtvarné stylizace, pro mne nejintenzivnější a nejoriginálnější asi příběh o Sysifovi, který ať dělá, co dělá, je odsouzen ke své práci.

Tolik asi vzpomínka na letošní přehlídku *Českých vizí*. Je nutné připomenout, že Malá scéna v Ústí nad Orlicí takovým přehlídkám

sluší, je to výborné zázemí a komornost tohoto stánku kultury je akci adekvátní. (To nelze úplně říci o Roškotově divadle, které je vhodné jen pro úvodní a zahajovací ceremoniály.) Vzpomínám si, jak jsem s Jiřím Flírdem a pod záštitou města právě na Malé scéně pořádal 12. ročníků festivalu dokumentárních filmů se sociální tematikou *NADOTEK* (2001–2012) a tak vím, že je to skvělý prostor jak pro projekce, tak pro setkávání v sále, v předsáli i na terásce před budovou. Takže vše doporučuji

i pro další ročníky. A když k tomu přidám vynikající působení Jaroslava Boušeho a jeho technického týmu, je radost takovou přehlídku konat, je radost se jí účastnit (ať už jako divák, soutěžící nebo porotce), je radost vidět, že český neprofesionální film žije a udržuje si svou sílu.

Martin Štoll

MALÉ VIZE, ANEBO, CO JE MALÉ, TO JE HEZKÉ!

Upřímně doznávám, že jsem se dosud stoprocentně nežil s termínem „VIZE“ jako s označením pro obrazové vyprávění příběhů, kterému se obecně říká film. Stále je tento terminus technicus pro mne příliš vzdálený tomu, jak toto umělecké řemeslo vnímám po léta a nelze se tedy divit, že je to ve mně jako v koze a tudíž že se nostalgicky spíše přikláním k pojmu FILM. No nicméně nekverulantím, ale mám snahu tyto dva pojmy spojit v jeden a oprostit se od citových animozit. A velkým, a dost rozhodujícím impulsem pro můj možný přerod se pro mne stala Celostátní přehlídka filmové tvorby ČESKÉ VIZE v Ústí nad Orlicí 2022. Naplněné Roškotovo divadlo v závěrečný den přehlídky si užívalo jedinečnou atmosféru sounáležitosti, přejícnosti a obecného respektu. Respektu ke svým kolegům, k organizátorům a i k rozhodnutí porot, které jejich práce, jejich filmy, jejich úsilí překvapit, jejich – dobrá tedy – vize, hodnotily a dlužno dodat, že je odborně a navýsost objektivně posoudily. A hodnocena byla úroveň jejich filmařského umu, originalita obsahu a formy jejich děl a také poslání, která sebou nesou - radost tvoření, sílu a kouzlo myšlenky a estetickou a mravní hodnotu. Neboť, jak říká klasik – Co do názvu, důležitý je obsah!

No a mně bylo souzeno porotiti se – spolu se dvěma báječnými kolegy, Jaroslavou Hynšovou a Michalem Šaškem – v nejmladší kategorii, zvané MALÉ VIZE. Ač malá názvem, počtem filmů však objemná. Celkem šedesát filmů se proboujalo do Ústí a tuším, že přesnou polovinu tvořily takzvané animáky, ergo tedy ANIMOVANÉ FILMY. A že je to moje parketa, budu se zabývat hlavně jimi. Začnu těmi, které v možné maximální míře odpovídaly tomu, jak já vnímám dobrý animovaný film, anebo překvapily tou měrou, že se o nich nemůžu nezmínit. TOULKY S RODINOU RÁDSE TOULAVOU, bravurně a s jakousi samozřejmou lehkostí natočila Marie Klowersová (SUŠ Ostrava) a dle ohlasů z auditoria nepotěšila vrcholně jenom mne. Mladá rodinka s dcerunkou oblibují automobilové putování po rodném kraji, která tato vtipně, s lehkou dětskou prostořekostí glosuje navštívená místa a události na výletě zažité a jejíž cestovní nadšení je nade všechny opěvné bedekry a reklamní spoty! Skvěle připravené, skvěle zrealizované a skvěle prezentované. Paráda s hvězdičkou. DADA POEZIE je další film, který mne hodně oslovil a jen mne zamrzely dvě věci. Předně, určitě bych se rád v titulcích dověděl, kdo je autorem těch chytrých veršů a za druhé, proč je skvělé výtvarné provedení tolik poplatné textu a odevzdaně se odsouvá do méně

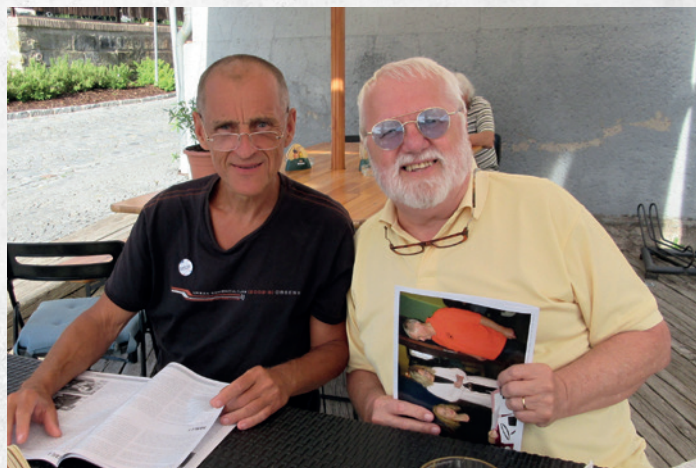
významné role. Film je dílem kolektivu autorů ZUŠ Světla nad Sázavou, na jehož filmy se vždy těším, protože téměř každý jejich počín má vysoce nadprůměrnou kvalitu. Teď už vím od autorů, jak vznikaly verše – přesně v duchu otce hnutí Dada, Tristana Tzary, který rozstříhané různé texty nahodile pospojoval, v tomto případě je každý verš od jiného autora kolektivu ZUŠ – a také se hluboce skláním před pečlivou, promyšlenou a neskonale pracnou výtvarnou přípravou, kterou jejich dílo vyžadovalo, stejně tak pochvalně pokyvuji hlavou nad úrovní animace a nad bravurní celkovou realizací filmu. Třetím mušketýrem v mém jakémisi vnitřním pořadí je film DÁREK, opět z dílny autorů ZUŠ Světla nad Sázavou. A opět je to nabalovaná kolektivní práce, kdy je dáno téma a jeden autor za druhým realizuje svou animační etudu na tento předmětný motiv. Výtvarno je pro všechny stejné – bílý piktogramový panáček na kontrastním pozadí obdrží mašli ovázaný dárek. Hned první epizoda mně téměř vyrazila dech, jak byla technicky dokonale animovaná, s přesným timingem, s citlivostí pro čitelnost děje i figur, zkrátka, pár vteřin jsem zůstal s otevřenou ... s ústy dokořán. To byl profesionální výkon. Další epizody měly již kolísavou úroveň, od stejně skvělé až po méně hodnocené, některé děje jsem ani nerozšířoval, kuň a slon, to už jsem nebral, nicméně, celkový dojem byl vysoký.

Jistou kapitolou byly filmy, které jsem si označil termínem rup-ťup, neboli filmy, které se s tím nemazlily a nepřipouštěly komplikace – začátek, rychlý děj a konec. Takto zrealizovali svůj film ZTRACENÝ OSTROV, Radek a Viktor Zadražilovi ze studia Scala. Pirátský kapitán získá mapu ostrova s pokladem a vyráží s kumpány ho hledat. Najdou ostrov, pobijou jakési Avatárky a bez námahy najdou poklad. Tečka. Plastelínové figurky, jsou kombinované s papundeklovou lodí a dobře je vytvořeno i moře, vůbec, výtvarná stránka a realizace dává tomuto filmečku punc cílevědomého promyšleného díla. Z podobné bečky, ale i ze stejného Studia Scala je film autorky Laury Koktové, ZLODĚJ KUČAŘEM. Děj není tak přímočarý, ale pohybuje se v jakýchsi skocích daných textem, který je zobrazován v komiksových bublinách, nicméně trest kuchaři se projeví v nárůstu jeho umu a přinese mu několik Michelinových hvězd. VAMOS, VAMOS NARCOS, animovaný klip Víta Rosenkrance má švih a dobře odsypá a je realizován ploškovou papírkovou technikou a mne si získal záběrovou pestrostí, tempem cítím hudební podklad a hlavně, že rezignoval na jednoduché pošupování, ale snažil se

rozanimovat jednotlivé předměty děje, auta, závoru na hranici, lidské postavy ap. To hodnotím vysoce.

Dva následující filmy lze jednoduše zasunout do škatulky Nonsens. První je z dílny Studia Okamžik, nazývá se **PŘÍBĚH Z LESA** a pachateli jsou Jáchym Olejníček, Martin Chvíla a Zdeněk Sovadina (Studio Okamžik) a dlužno dodat, že je to krásná blbůstka, která má ovšem svoje kouzlo hovořící o bezbřehosti dětské fantazie. Z celého filmečku vyzařuje skvělá pohoda, ale také divokost kombinace předmětů, které nalezeny na místě, stávají se pro teď „filmovými herci“ – šišky, sklenička hořčice a kosti nějakého zvířete a k tomu si přičtete pochybnostmi nenarušený přístup autorů a filmeček je na světě. **HRUŠKY A BANÁNY PRCHAJÍ PŘED DUHOU** je počín Daniela Fikara z DDM Jednička, který by směle mohl obeslat soutěž Minuta Film a nebyl by bez šance. Děj filmu napovídá název, ale duha se neobjeví, a tak se vše vrátí na začátek. Nic má, nic víc, ale lapidárnost obrazu i komentáře a jakýsi stoický klid tomu dává šťávu a osobitý humor. **RUBIKOVA KOSTKA** film autorky Krystiny Ramanavy je jakýmsi nonsensem, jak se říká až za roh, fyzikální hříčkou, která zafungovala, ale, alespoň mne, příliš nepřesvědčila. Ale dobrý nápad a i zajímavá realizace.

Je potěšitelné, že mnoho mladých autorů nachází v animaci přístupnější formu pro otevření a sdělení závažných témat, či se jim snadněji vyjadřují určité pocity a děje, které by jinou filmovou technikou realizovali jen s obtížemi. Sem bych zařadil film Terezy Lukášové ze SOŠ Plzeň s názvem **ANIČKA**. Prostřednictvím hravé a osvobozující animace v pohádkovém prostředí nachází dívka Anička únik od neutěšené domácí situace, kdy rozvádějící se rodiče vedou hlasitý a slovně nevybíravý spor o to, kdo má na Aničku větší nárok. Film je rámován hraným prologem – dívka se ukrývá v peřináčce, a epilogem na konci naznačujícím fyzický útěk z domu. Ve tmě peřináčce nachází přátelský svět svých hraček a fantazie, který bohatě materiálově vyjadřuje animací. Ale i zde doléhají hlasité invokativy hádky rodičů, obrazově proměněné v nebezpečné nůžky či jiné nástroje, které dramaticky narušují vnitřní pohodu a klid úkrytu. Útěk z domova je tak logickým završením do kouta zahnané bezbranné dívky. Pochvala velká! **DEMOKRACIE MÝMA OČIMA**, zpočátku film anketa značně početného kolektivu autorů – Tonička Mikšovská a Matylda Mikšovská, Alexandra Volková, Maruška a Franta Bouzkovi, Dorian Knapp – Aniděti + Asbin Rokaya, Veronika Gavadin, Shilo G. Malibrian a Tran Gia Binh – je jakousi sondou do pocitů, zkušeností a prožitků dětí migrantů, kteří se po různých peripetiích ocitly a zůstali žít v České republice. Kontrast životní úrovně i kulturní zvyklosti a náboženské rozlišnosti ale hlavně rozdílnost rodného prostředí a ztráta kamarádů byly velké prvotní překážky, ale časem se vše urovnalo a děti se úspěšně asimilovaly. Poté následuje lekce z historie a významu demokracie i s konkrétními příklady demokratického soužití a nutnosti demokracii hájit a prosazovat. A to i já rád podepíšu. A děkuji za skvěle připravenou, promyšlenou a odvedenou práci. **TV VISION** natočila, jako svůj autorský film (animace, hudba, střih a režie) Nikol Mazepina a vnímám ji jako určitou sondu do fenoménu televize a jeho vlivu na lidskou psychiku a zároveň i jako ten nejobyčejnější návod, jak se vysmeknout z její náruče – prostě ji vypnout. Skvělá kreslená animace cítí rozlišnost dějů v televizi zobrazovaných, výtvarně pestré a originálně barevně nápadité fantazijní uchopení jednotlivých scén a zvláštní klid a tajemno

podpořené hudbou, to jsou hlavní devizy tohoto kouzelného dílka.

Více méně každý z animáků by si zasloužil těch několik pochvalných řádků, ale zmíním se již jen o těch, které se vyznačují animační a výtvarnou pestrostí. **PROJEKT K. P.** od Veroniky Hýblové (SUŠ Ostrava) boduje vtipným zjednodušením, kdy je nám nejprve nabídnuto, jak to budu dělat – dobře zrealizovaný výtvarný a animační styl japonské Anime – a pak si zbytek dočtete v titulcích. Abasta. Výtvarná a animační jinakost zdobí filmový klip **POCHOD ŽÍŽAL** – kolektiv ZUŠ Ledec a Světla nad Sázavou – kdy výtvarnost je v pixelové hranatosti a tomu adekvátně a dobře slouží pixelová animace. **PŘES OKNO** je loutková tajemná záhada plná otázek a neodpovědí s tragickým koncem voyerského starosty od autorského kolektivu Natálie Šubrtová, Dominik Vajc a Patrik Vokoun. Dobře vybudovaná atmosféra neznámé situace boduje, animace je poskrovnu, příjemně výtvarně naivní loutky jsou vedené v reálném čase s rezignací na retuš a nebo skrytí vodících táhel. No a zakončím tuto pasáž filmem **ROBOTI**, před kterým hluboce smekám a pochvalně zvedám oba palce. Devět minut živého tempa, originálních scén, skvěle adekvátní animace, nápadů a překvapení v čitelném plynulém záběrosledu, to je opravdu ocenění hodné. Scéna kdy do záběru přihrčí metro nebo co to bylo, je geniální. A neustálý pohyb kamery evokující pocit užití kamery z ruky tomu dává korunu. Ač výtvarně jaksí ušmudlané a lidské typy spíše oškliváčky, má to svůj půvab a i kouzlo doplňující celkovou atmosféru tohoto filmového klipu. Takže nezbývá než poděkovat a uznale pochválit autora tohoto vezkrze bravurního dílka – výtvarníka, animátora a režiséra Ondřeje Brýnu. Klobouk dolů! Přece jenom mně to nedá nezmínit se o animované miniatúře s názvem **O VELIKÉ ŘEPĚ**, která je animovaným ztvárněním notoricky známé pohádky a která nese všechny nečtosti a chyby animovaného filmu, ale mě okouzila, protože má v sobě obrovské srdíčko a zápal pro věc. Skoro bych řekl, že není naivní, spíše volím slovo insitní, což je více méně totéž, ale naivitu lze i předstírat. Necelé dvě minuty dlouhý filmeček vznikl v MŠ Slanina, odloučené pracoviště MŠ Třebechovická a každou figurku, každou rekvizitu vytvořilo jiné dítě, které ji poté i animovalo na scéně. A odpusťte mi, musím je tady vyjmenovat a rád bych, aby se to i dozvěděly. Natálie Dušková, Dominik Dvořák, Matyáš Hruška, Kryštof Máslo, Sára Penkerová, Adéla a Laura Škaloudová, Nina Topolská a Linda Vaňková. Děťátka, držím Vám palce!

Tak, povinnost mám za sebou a nyní letem světem ostatními kategoriemi. O **FILMOVÝCH KLIPECH** jsem se, o těch, co

mne nenechaly v klidu již zmínil, snad bych ještě přimhouřil oko u příběhového klipu Terezy Kovářové a Vanessy Indrové (SŠUM) PIECES OF MY HEART protože řeší jistý kosmetický mindrák jedné slečny, ale ta smrt na konci, byla pro mne příliš. No nicméně, práce čistá, chronologicky čitelná s dobrými hereckými party obou představitelů. EXPERIMENTÁLNÍ filmy mě spíše okrajově zaujaly dva. Zaprvé ALENKA V ŘÍŠI DIVŮ pro způsob snímání z plochy, ale nepotěšil mne nevyužitím celkové prostoty záběru a přílišnou literárností, byt nasazení aktérů – Žofie Hánová, Damian Tembo, Marie E. Rösslerová, Vilém Tycar, Prokop Holíš, Michal Polák, Ráchel Gojďová a další, bylo obdivuhodné, a pak to byl film tří dam, či spíše slečen Bejčkových, jmenovitě Emílie, Marie a Antonie s názvem ZE SNA, který mě potěšil norštejnovskou animovanou loutkou, ale který stále zápasil s nevyrovnanou kvalitou jednotlivých scén, bezradností kameramanskou i hereckou, no některé pasáže nesly v sobě záměr a jistou nápovědu, o čem chtělo být vyprávěno.

DOKUMENTŮ se sešlo šest kousků a nade všemi ční kouzelný film Ondřeje Dautovského a Jana Galdy NAIVNÍ POHLED LUĐKA FARKAŠE A JEHO KRÁLOVSTVÍ. Jestli jsem už použil výraz insitní, tak pan Farkaš je insitní umělec, jako když vyšije a zásluhou obou autorů je nám umožněn vzhled do jeho života, duše i srdce a do jeho velké lásky výtvarné činnosti. A to tak neokázalým, citlivým, přesně vygradovaným a veskrze intimním přístupem, že jsem při projekci až nedýchal. Pánové, máte můj nehynoucí obdiv, bylo to krásné. NÁDRAŽÍ NIKOHO je dokument Davida Hajného (ZUŠ Řevnice), který, krátkou anabází ozřejmuje, proč že je nádraží tak daleko od města. Kladem nádražní čekárny je bohatá knihovna, která zabaví brzkého příchozího a ulehčí mu čekání na vlak. A protože jsem vášnivý čtenář, a že to byla pěkná procházka, tak se mi to docela líbilo. Určitým zjevením byl pro mne film DOBA PLASTŮ, velmi vědoucně zručně až profesionálně seskupené a sestříhané z různých zdrojů stažené šoty a fotografie děsících hromad plastů a znečištěného moře podpořené dobře zvolenou hudbou. A zjevením byl hlavně velmi mladý hlas autora filmu Alexe Mojžíše kladoucího otázky odborníkům na tuto problematiku. Ne, že bychom se z filmu dozvěděli něco nového, převratného, ale apel, který takto mladý

člověk vyslovuje má, myslím si, dvojnásobnou váhu. HRANÝ FILM je filmová disciplína těžká, ale odvážných, kteří postoupili do Celostátní soutěže Malé vize se nakonec sešlo čtrnáct! A tady je můj žebříček. Srovnatelnou kvalitu má u mne film Gastona a Youri Thobie s názvem IGOR, a pak také film INSPEKTOR KONÍČEK ZASAHUJE od Jana Kočího. Každý je z jiné bečky, každý má své velké plusy a své malé mínusy. Jan Kočí natočil vtipnou a nápaditou parodii na ty ošlehané, neomylně neomylné a vždy a všade suverénní detektivy, kteří vše a vždy hravě vyřeší. Skvělý nápad, neméně skvěle prezentovaný a i zahraniční, snad jen úroveň vtipů je mnohde rozkolísaná od kameňákovštiny až po inteligentní humor. Ale celkový umělecký dojem je na jedničku, neb humoru není nikdy dosti. Závažnější téma zpracovává film IGOR a zjednodušeně řečeno jedná se o existenci a právo na svobodné vyjadřování umělce, v tomto případě filmaře v totalitní společnosti. Jeho film je zakázán, znemožněna další činnost, nastupuje vztek, chlast, pohnutky k sebevraždě, pak trocha kocoviny ze svobody, kterou zažívá se svými přáteli, útek před policií, ale ... Když život znamená nesvobodu, není tedy lepší smrt? Celý film, až na malou uvolněnou barevnou pasáž, splňuje označení noir, dodávající atmosféru nesvobody, bezcílnosti a ztráty víry v sebe sama. Umělecké, až akademické uchopení nabíjí děj silným kontrastem mezi svobodou umělce a uměním vůbec a realitou Velkého bratra, tedy policejní, soudní i vrchnostenské zvůle. TELEFONÁT je počín Jakuba Kněžínka (EDUSO) o tom, že chyby jichž se dopustíme v počátcích vztahu s milovanou bytostí se nám později škaredě vymstí. A toto poselství se dovídá mužský hrdina filmu ze záhadného telefonu zestárlým hlasem sama sebe. Zajímavá zápletko, trošku v úvodu kostrbatě rozjetá, ale určitě zaujala a na pět minut toho bylo tak akorát.

No, a to by tak bylo všechno. Vlastně ne, určité prvenství získal film KUDLANKA autorů Danilo Šokuljov a Michal Kobza a totiž počtem mrtvých do závěrečných titulků a i při nich. Nejvíc mě bylo líto toho malého kelnerka a ten už byl zaplatpánbůh poslední. No až teď jsem hotov.

Krásné prázdniny s kamerou v ruce přeje

Milan Šebesta

ČESKÉ VIZE 2022

Po dlhých rokoch som prijal účasť v porote v Čechách na celoštátnej súťaži neprofesionálneho filmu v Ústí nad Orlicí České vize. Som členom porôt amatérského filmu už viac ako 25 rokov a každá nasledujúca súťaž je pre mňa výzvou a očakávaním niečoho nového a prekvapivého. Tak to bolo aj tento rok na Českých vizích.

Prehliadka v Ústí nad Orlicí bola veľmi dobre zorganizovaná a odohrávala sa na Malej scéne. Vždy mám rád, keď sledujem filmy autenticky s prítomnosťou divákov. Po dvoch rokoch covidu 19, kedy sme hodnotili filmy na festivaloch online, bol tento festival osvietenie. Konečne diváci, autori, priama komunikácia, pocit emócií v kine z videného a autenticita. Aj keď sme ako porota mohli vidieť filmy dopredu, ja som si tento zážitok autenticity nenechal ujsť.

Čo bolo pre mňa zaujímavé na práci porotcu, že sme sa na

oceneniach zhodovali. Medzi porotou neboli spory a vedeli sme veľmi dobre komunikovať o jednotlivých filmoch, aj keď sme boli každý z inej profesijnej oblasti. Ja si už tradične viac všimam tvorivú formu diela, aj keď sa rád nechávam unášať obsahom. Ako kameraman vnímam záberový sled a formálnu záberovú kontinuitu. Práca s obrazovým štýlom a svojským filmovým jazykom sa prejavila v mnohých filmoch ako vedomý tvorivý zámer. Mnohé filmy boli nadštandardne dlhé, ale napriek dĺžke som ich nepokladal za nudné. Na Slovensku máme dĺžku filmov na Cineame obmedzenú do 20 minút.

Talent tvorcov sa ukázal napríklad v hranom filme – túto kategóriu som pokladal za tvorivo veľmi silnú, napríklad vo filme Najlepší kamarát /Filip Špinka a Štěpán Hartl/, kde autori veľmi dobre zvládali kompozičné schémy, prácu s hercami a prechodmi do retrospektívy. Cesta do Kandaháru /Petr Vopenka/ bol historický film s pripomenutím problematiky emigrácie. Autor bol naozaj dôsledný v historizujúcej autenticite. Film som skutočne prežil, akoby som bol priamym účastníkom situácie. Dokonalé kostýmy, scéna bez viditeľných kompromisov a veľmi dobre zvládnutá psychológia postáv cez kameru sú pre mňa prednosťou tohto filmu. Film Modrý a červený /František Franc/ je filmom, ktorý rozpráva obrazom. Komunikácia cez svetelný priestor v čiernobielej gradácii, strihovo dozreté zábery a precízne komponovanie vo svetle a tme posunú diváka do euforického vnemu. Optimálna dĺžka tohto diela dala divákovi precítiť obsah, vyjadrovaný hlavne formou, priam dokonale.

Mohol by som písať o každom hranom filme na súťaži, ale jedno mali spoločné, a to je poctivá práca autorov pri príprave nakrúcania. Túžba vytvoriť uveriteľnú fikciu sa darila autorom veľmi dobre.

V dokumentárnej tvorbe je amatérsky film veľmi unikátny a témy, ktoré zobrazujú autori, sú vždy prekvapivé. Inak to nebolo ani na tejto súťaži. Dokument v amatérskej tvorbe predstavuje priamy kontakt autora filmu s témou, do ktorej je emocionálne zapojený, či už sa ho téma priamo osobne dotýka, alebo má túžbu povedať nepovšimnuté, či zabudnuté. Film Nitenky – Príbeh bez predsudkov /Lukáš Hodis a Lukáš Vojáček/ humanizuje diváka a bezprostrednosťou hlavnej hrdinky, veľmi citlivo a bez pátosu rozpráva jej osud, ktorý nás nenecháva chladnými. Fotografka lidských duší /Alena Krejčová/ je film o priamom podaní príbehu hlavnej hrdinky, kde som nevnímal autora, len autenticitu postavy a prirodzenú komunikáciu s divákom cez úprimnú výpoveď doplnenú rovnako kvalitnými zábermi, ako boli fotografie hlavnej hrdinky.

Kategória experiment je poväčšine kategória, kde svoje filmy prihlasujú autori, ktorí nemajú ujasnený žáner a niekedy aj zámer. To nebola na tejto prehliadke úplne pravda, skôr by som povedal, že autori tu hľadali nové formy komunikácie. Takým bol aj tanečný film Gerda a Kai /Jiří Vydra/, ktorý do tejto kategórie porota preradila z hranej kategórie. Je to talentované dielo, kde je v jednote komunikácie choreografia pohybu postáv s choreografiou záberovej výstavby. Divák sa stáva priamym účastníkom neverbálnej komunikácie cez tanečný pohyb

v expresívnom výraze dominantného koloritu.

Film Undo /Lukáš Šimandl/ využíva formát snímania na výšku so vzťahom k podstate príbehu – telefónu ako ústredného motívu. Ironický humor hlavnej postavy, ale aj nadhľad autora na problematiku mobilnej komunikácie prezentuje uveriteľné situácie hlavnej hrdinky. Film je sondou do našej každodennosti vo svojom expresívnom humornom rozprávaní.

V kategórii animovaný film som bol uchvátený filmom O ztracené ilustraci /Jaroslav Nykl/, kde boli kombinované hrané a animované prvky. Film je veľmi vydarené a talentované dielo, ktoré však predstavuje aj spoločenské aspekty amatérskej tvorby, a to je generačná komunikácia medzi autorom a hlavnou hrdinkou. Vzájomná symbióza je citeľná z autentického prejavu hlavnej hrdinky a animovanej časti príbehu. Film Imagine Sisyphus /David Janeš/ je zase autorskou výpoveďou, ktorú umožňuje práve imaginatívny priestor animovaného filmu. Monochromatický kolorit a dramatické ruchy tvoria na malom časovom úseku dejiny ľudstva.

Súčasťou festivalu boli aj rozborové semináre, ktorých som sa ako porotca musel zúčastniť. Po maratónne videných filmoch by to mala byť pre porotcov stresová aktivita, ale na tomto festivale to tak v žiadnom prípade nebolo. Potešil ma záujem autorov a prítomných o kultivovanú komunikáciu. Je isté, že niektoré filmy z tejto prehliadky by boli aj na samostatné rozborové semináre a mohli by sme sa im venovať omnoho dlhšie, ale našou snahou bolo hlavne motivovať autorov k ďalším filmom.

České vize sú súťažnou prehliadkou filmov, ktoré dokazujú, že neprofesionálny film v Čechách sa nesnaží konkurovať profesionálnej kinematografii alebo televíznej tvorbe, ale je samostatnou formou ľudskej komunikácie bez uzavretých spoločenských konvencií. Sloboda formy, obsahu a tvorivé hľadanie komunikácie obrazom a zvukom je doménou tejto súťaže, kde samozrejme musíme poďakovať autorom, ktorí svoje filmy prihlásili do Českých vizí, a v neposlednom rade aj usporiadateľom, ktorí spravili nadštandardne kvalitné podmienky pre tento festival.

Anton Szomolányi

Z FESTIVALOVÉHO DENÍKU POROTKYNĚ ČESKÉ VIZE 2022

Vlastně je to vše hodně dobrá zpráva. Amatérský film přečkal covid i expanzi dalších videokanálů či youtuberů a tiktokařů. Ještě před pár lety jsem měla o další osud amatérských filmařů docela obavy – nejstarší a v té době také nejsilnější a nejvýraznější generace postupně odcházela a kontinuita byla trochu v nedohlednu.

Letošní České Vize v tomto ohledu nesmírně potěšily, byly nabitě energií starých i nových filmařů, takový gejzír talentů tu už dlouho nebyl... V Ústí bylo letos nádherně – a zdaleka ne jen tím slunečným počasím. Návrat dospělé soutěže na Malou scénu, výborná organizace, inspirativní kolegové porotci a hlavně spousta krásných setkání – na plátně i v zákulisí.

V minulých ohlédnutích pro Videosalon jsem si většinou vybírala jen ty oceněné, tentokrát to bude spíše takový festivalový deník – blok po bloku. Bylo by mi totiž tak nějak líto nezmínit i další krásné filmy, které se už jen prostě do cen nevešly... Protože letos to opravdu byla jízda – 11 soutěžních bloků, maratón 64 filmů...

Aby se to všechno stihlo, začínalo se se dvěma nejdělsími filmy už ve čtvrtek večer (překročený časový limit je samozřejmě k diskusi...) **Zaklánačská balada: Krev a stříbro** natočená s obrovskou energií, nápady, ambicemi, ale trochu se ztrácející ve svém vlastním fantasy světě. Naproti tomu **Sólo pro Jaromíra Vogela (Čestné uznání)** byl dokument takřka profesionální (nebýt lehkého úletu se záznamem koncertu). Plastický, živý, velmi poctivý příběh vpravdě renesanční umělecké osobnosti si také vysloužil hned první ocenění ve své kategorii.

V pátek ráno vše vypuklo naostro. Hosté se sjížděli jen pomalu, ale v sále už se bojovalo o první ceny. Krásu mládí, útrapy lásky s „cukrovou vatou na těle spálenou“ představil klip **Samuel**, který dynamickým hudebním rozjezdem vše zahájil. Se sny a touhami – tentokrát sportovců jsme zůstali i v hraném snímku **DUNK**. Teprve osmnáctiletý Michal Pumpr má vizuální talent, jeho školní etuda má švih, dobře zvolenou hudbu, výborně pracuje s kamerou v detailech – výrazech herců. Jen ten příběh ještě trochu pokulhává... Z basketu se rychle přesunujeme do oblak. Edvin Svoboda se s přáteli vydává horkovzdušným balonem **Vzhůru! (3. místo)** a přináší o tom velmi promyšlenou a vizuálně bohatou reportáž. Splněné klukovské sny evokují citace z románů J. Vernea, osobní komentář autora dodává emoci, hemžení dronů je unikátní, ze všeho čiší obrovská radost ze zážitku i sounáležitosti. Reportáži by určitě prospělo více autentických a spontánních výpovědí, ale i tak to byl první medailista. Obrázky podzimního parku s podkresovou básní – to byl miniexperiment **Podzim**. Krásnou tradici řemeslných workshopů pro dospělé zachytil dokument **Desatero řemesel**. Slušně natočeno, výborní řemeslníci, leč v podstatě jen volné řazení jednotlivých oborů, vytěžit se zřejmě dalo více filmově i příběhově, ale jako oslava starých dobrých řemesel dokument zafungoval velmi dobře. Další ze školních cvičení **Přesčas** příliš nezaujal – ani příběhem, ani zpracováním. **Rudický betlém** vlastně ani není film, ale spíše záznam o místním unikátu do obecní kroniky. Krásné věci i lidé ještě nedokáží udělat sami o sobě i krásný film. Potom ale nastoupila extrémní energie druhého medailisty tohoto bloku.

Václav Šimek nás vzal společně s vodáky na **Jadran** a jeho živelná road movie si zasloužené vybojovala **2. místo**. Adrenalin sjíždění řek je krásně natočen, komentáři sluší osobní rovina i humorný odstup, vzpomínkový deník zjevně cílí primárně na účastníky expedice, ostatní diváci by možná rádi oželeli trochu mechanický postup den po dni. V každém případě je parádní, co pro ty děti organizátoři dělají...

Do 4. ještě předpoledního bloku nás přivítal Vladimír Mišík s písní **Krok Sun Krok (3. místo)**. Videoklip s výborným nápadem využít staré – ale výtvarně nesmírně zajímavé fotky reflektující text i dobu. Krása zasněžených Orlických Hor, unikátní závody psích spřežení i dojemný příběh zvířete a člověka následoval v dokumentu **Šediváčkův long**. Jaromír Schejbal využil mnohaletého sledování těchto závodů množstvím krásných filmových záběrů. Méně komentářů a více autentických rozhovorů by filmu určitě slušelo, ale podívaná to byla úchvatná. Ambiciózní, historické, výpravné drama **Úkryt (Čestné uznání)** je krásně natočeno, herci našťastí nemluví a beze slov své party zvládají (až na karikatury vojáků) velmi dobře. Příběh je pěkně rozehrán, bohužel až na samém konci se divák teprve z titulků dozví, co bylo předobrazem filmového vyprávění. Atmosféra je ovšem skvělá, drobné rozpaky z příběhu přebije. A plejáda oceněných z tohoto bloku pokračuje skvělou zkratkou z charitativní akce **Běh pro domov (Cena starosty)**. Krásná ukázka toho, že někdy zcela stačí jen dobře natočený obraz, střih a hudba pro sdělení všeho potřebného. A naprosto skvělé jsou záběry obyvatel domova s chodítky, berlemi, vozíčky s takovou mírou lidskosti a empatie, které až vhnají slzy do očí. Rychle zatlačíte slzu a už se na vás valí výtvarný i animátorský talent David Janeš s promyšlenou etudou na řecké mytologické téma **Imagine Sisyphos (2. místo)**. Obraz má svébytnou poetiku, fascinující atmosféru, známý příběh sevřeně a srozumitelně ztvárněn, včetně perfektně propracovaných detailů Sisyfova obličejce. Reportáž **Kralické leporelo** vznikla pro účastníky výletu a nepochybně je pro ně i zajímavá, ostatní v celostátní soutěži přihlášení jsou však kvalitativně mnohem dále. Pokus o sociální drama **Po sezoně** diváky dokáže vtáhnout a zaujmout především temnou atmosférou, naznačeným tajemstvím, dobrým hereckým výkonem zejména K. Zimy. Motivace a logika konání otce a syna je ale jen stěží identifikovatelná, závěrečné vysvětlení asi úplně nestačí. Celý blok uzavřela výtvarně i animačně zajímavá reflexe společnosti posedlé konzumem - **Spečeně (3. místo)**.

Po obědové pauze i prvním společném hodnocení znovu do sálu nejprve na klip známé písničky – **Soumrak bohů** Bány Basikové se spoustou ohně a ohňových show. Kategorie hraných filmů letos zřejmě překvapila nejvíce. Objevili se noví talentovaní tvůrci se zřetelným autorským rukopisem, se schopností budovat

emotivní filmovou atmosféru, hrát si se světly, vtáhnout diváky do svého filmového světa. **Modř a červeně (3. místo)** je další – ale velmi neotřelá – variace na téma lásky, hledání blízkosti, soužení, neschopností projevit city... Budete-li hledat přísnou logiku a jasnost ve scénáři, příliš nepochodíte – budete-li chtít se nechat vtáhnout do příběhu nabitého emocemi mladí a nádherných červeno-modro-černobílých obrazů jste tady přesně správně. **Neočekávané setkání** jsou přesně tím typem v podstatě jen home videí hrajících si se záměrným přesahem do příběhů a paměťihodností s místem dovolené spojených. Ale zase přehlédnout S. Dalího by byl hřích a možná film inspiruje další milovníky výtvarného umění, aby se na místa vypravili. Už tady byly příklady, kdy délka filmu rozhodně nezaručuje jeho kvalitu – příkladem skvělého krátkého mementa budiž také experiment Vladimíra Paslera **Neprojdou!**, který za svou mimořádně vydařenou reflexi tragédií železné opony získal **Čestné uznání**. Již (naštěstí) trochu zapomenutou covidovou samotu a opuštěnost připomene smutná vzpomínka s dobrým nápadem propojení rozhlasového vysílání a prázdných ulic **Město duchů**. V tomto bloku absolutně nejvíce zazářily hrané filmy. **Cesta do Kandaháru (2. místo)** je v podstatě profesionálním historickým dramatem. Na rozdíl od mnoha dalších amatérských hraných filmů – tento má velmi propracovaný, historicky ukotvený scénář. Vychází ze skutečné události, dokáže udržet napětí i srozumitelnost. Daří se mu i na relativně malé ploše exponovat jednotlivé postavy a díky dobře vybraným herecům divák souzní s jejich emocí a s napětím drží palce hlavním hrdinům... Film má nejen skvělou kameru, pracuje s vynikajícími lokacemi (včetně za normální okolností finančně těžko dostupné cesty dobovým vlakem), ale také kostýmy a do detailu doladěnými rekvizitami (jako třeba štípání autentických dobových jízdének). Díky dramaturgii festivalového promítání přišel po historickém nářezu velmi oddychový videozáznam do obecní kroniky **Výlov Náveského rybníka**. No a nakonec trocha vtipného ponaučení: Nemusí být špatný, kdo se vykálí, ale ani nemusí být dobrý ten, kdo tě z lejna vytáhne. Animovaný film **O zatoulaném kuřátku** se v ne úplně nejvydařenější animaci snaží o vtip v minipříběhu, kterak dravec sežral kuřátko.

V kuloárech už bylo to odpoledne hodně plno. Bylo vidět, jak se všichni rádi vidí. Přechkali covid se všemi jeho omezeními a jsou zpátky. Před oficiálním zahájením festivalu to vždycky bývá takové veliké hemžení tvůrců, organizátorů, moderátorů, ale samozřejmě i obsluhy na baru. Ti, co mívají filmy v tomto bloku, mají na jednu stranu výhodu, že už je na místě hodně lidí – ale na druhou stranu si zase ještě nestihli říct všechny novinky. Blok začal veselým až rozverným klipem **Předsezetí** – natočeným s energií, nadhledem a hlavně i humorem. Následoval dokument o námořníkovi z Podolí **Kapitán (Čestné uznání)**. Velmi poctivý film, velmi dobře natočený, se spoustou situací, znalostí budování filmového příběhu natočila paní Nadia Kandová, dáma, která se teprve ve zralém věku dostala k filmu a tento v podstatě bezchybný portrét je její prvotinou!!! Klobouk dolů. To Václav Šimek už točí dlouho a teď ho zjevně uhranul geocashing. Film **Lotr** je pro většinu diváků trochu mimo, ale určitě baví, protože humor a nadhled je všudypřítomný. V hledišti přítomní fanoušci geocashingu potvrdili, že autor se trefuje úplně přesně a v jejich komunitě má absolutorium. Experiment **Rituál** vznikl jako dojemná pocta lásce ve stáří. Příběh staré paní píšící na stroji dopis Alzheimerem trpícímu manželovi je vizuálně pěkně natočená etuda. Drobné výhrady by se určitě našly – ale

téma samotné i účta tím vzdaná je převáží. Obzvláště, když si uvědomíme, že film točili velmi mladí autoři. Nesmírně zajímavé okno do duše grafiky nám otevřel dokument Zdeňka Zbořila **Litograf (Čestné uznání)**. Film je nádhernou poctou jednomu z mizejících řemesel – kamenotisk už nyní zvládá na takové úrovni jen pár jedinců. Proces vzniku litografie je fascinující, navíc autorem nádherně zprostředkovaný pomocí skvělého člověka, nádherných filmových obrazů i vhodně vybrané hudby. S Pavlem Kubátem poté přichází vtipné osvěžení **Výpomoc**, s panem Hajcmanem dronové cvičení **Kolínský gotický skvost sv. Bartoloměj**. Naprosto neuvěřitelnou zálibu představil Eduard Pech v reportáži **Šampioni**. Dospělí chlapi soutěžící až skoro v transu na autodráhách jsou skutečnými pábiteli této doby. Autor udržel komentář s humorným nadhledem, navzdory omezenému prostoru se mu podařilo natočit pěkné záběry... Videoklip kapely Miagra je další z mnoha variací na téma milostných trápení s krásnou holkou a klukem, který „už nechce líbat **Kakaporánu**“. Martin Bohadlo je mužem devatera filmových řemesel a mistrem zkratky hraných etudek. Je to starý dobrý profík, takže letošního filmu **Dlouhá noc** si raději nebudeme příliš všimnout, ani se nebudeme ptát, kde se vzala inspirace... Závěr tohoto bloku patří skutečnému Mistrovi všech mistrů amatérských filmů. Jarda Nykl by si asi zasloužil nějaký speciální rytířský řád nejen za animační dokonalost a neutuchající nápady, ale zejména za obrovskou lásku a úctu k lidem. **DIVA** je prostě velká paráda, která každého musí dobře naladit.

Kdyby se Jarda Nykl potkal s Janem Špátou, určitě by si rozuměli. Oba mají podobnou pokoru a úctu ke všem projevům lidskosti. Myslím, že to byl výborný nápad pořadatelů zařadit přehášku právě o králi dokumentaristů Janu Špátovi a právě od kolegy Martina Štolla, který s ním nejen souzněl, ale vlastně i odžil kus života. S přídatkem osobní účasti mistrova bratra a ukázkou skutečných klenotů dokumentární filmografie – velká radost. Slavnostní zahájení samozřejmě být musí, nijak zvláště se neprodulžovalo zbytečnými projevy, vidět nové mladé tváře organizátorů je osvěžující a dává všem amatérům nový dravější impuls.

V pátek večer se léta vede svár o to, zda promítat do úmoru diváků a poroty – nebo raději dát prostor pro setkávání se u piva či vína. Letos nebylo zbylí – po covidu bylo filmů prostě tolik, že se promítalo až do desáté hodiny. Kdo vydržel, nemusel litovat, bloky to byly nabitě budoucími vítězi i dalšími oceněnými.

7. večerní blok začal hned vítězným videoklipem **Lelia (1. místo)** Terezy Staňkové. Bosá Lelia tančící v letní bouři i mezi ohněm uhranula čistotou a jednoduchostí. Velmi pěkná kamera, střih podtrhovaly vlídný a příjemný dojem z tohoto dílka. Dokument **Košikář** je další poctou mizejícím řemeslům. Tentokrát je vše natočeno i nastříháno trochu nahodile, problémy jsou i se zvukem. I s ohledem na vcelku neradostný osud hlavního hrdiny je celkový dojem trochu smutný až nostalgický. Pochmurnost severské kinematografie nesl také další z výrazných hraných filmů **Beránek Boží (3. místo)** Ladislava Petreckého. Jeho atmosféra je magická, podmanivá, navzdory vši tragičnosti zobrazovaného syrového archetypálního příběhu otce a syna kdesi v divočině uchvacuje a přibíjí diváka k filmovému plátnu. Film je nádherně natočen, obě postavy skvěle zvládají své nelehké party téměř beze slov. Pomalý rytmus odpovídá dramatickému vyznění. Autor má zjevný talent vyprávět silné příběhy, Beránek Boží jako fascinující filmová etuda je dobrým příslibem pro jeho další tvorbu. Míra

Novák promítá do svých filmů vlastní osud. **Stavy rozšířeného vědomí** jsou inspirativní rozhlasovou přednáškou o stavech myslí. Nápad prolínat vyprávění animacemi, které prošly jeho životem, je skvělý, jen se s ohledem na délku textů přeci jen časem vyčerpá. Reportáž **Mallorca (1. místo)** ukazuje moderní dynamické postupy současné filmařiny – skvělá kamera, nápadité mezititulky, osobitý komentář, dynamický střih, adekvátní hudba. Film má osobitost i švih. Formálními prvky přesahuje, obsahově se trochu třísť do zbytečně mnoha témat – trochu je to reklama agentury, trochu vlastní putování a chvilkami i portrét českého podnikatele. Naopak výborná grafika vydrží až do nápaditých závěrečných (před)titulků. Danuška Kubátová pobavila dalším vtipkem z rodinné a přátelské dílny filmečkem **Vzkaz** a potom blok zakončil další mistrovský opus Jardy Nykla **O ztracené ilustraci (1. místo)**. Čiré dobro v luxusním příběhu i animaci. Keke a Japujája potěší a pobaví děti i dospělé, Vánoce rozněží nakonec úplně každého.... Prostě Klobouk dolů!!!

Už téměř noční projekci zahájily **Jezdecké hry (Čestné uznání)** tradičního cestovatele na netradiční lokace Lubomíra Hájka. Velmi podivnou soutěž koní a jezdců kde si v Kyrgyzstánu autor krásně natočil, vybavil informačně nabitým komentářem a navzdory vši bizarnosti velmi zaujal. Dokument bývá amatérská královská disciplína. I letos se urodila řada skvělých dokumentárních filmů, vítězové se vybírali opravdu těžce. První místo nakonec získali dva Lukášové Hodis a Vojáček za film **Nitěny – Příběh bez předsudků (1. místo)**. Velmi silný lidský příběh, nádherně natočený s krásnou atmosférou, plný emocí i pozitivních sdělení. Postupné odkrývání příběhu je plné tajemství. Hlavní hrdinku se autorům podařilo získat pro neuvěřitelně otevřenou zповěď o bolestných strádáních jejího životaběhu. Motto „Nesudme ostatní“ nese jasné sdělení, přesahuje jen jeden konkrétní příběh, přináší naději pro další trpící či strádající – i ze dna se dá zvednout a začít žít krásný plnohodnotný život. O kvalitě mnoha hraných filmů jsem se již několikrát zmiňovala. **Až do konce (Čestné uznání)** je dalším z nich. Sice to příběhově je jen jakási skvělá expozice budoucího špionážního thrilleru, ale natočeno i nastříháno je to skvěle, výborně se celá story postupně odkrývá ve flashbacích, muzika dopomáhá dramatickosti, do poslední chvíle autor drží napětí. Pointa sice trochu kulhá, nenaplníuje očekávané rozuzlení jakéhosi tušeného farmaceutického covidového zločinu, ale i tak diváky pobaví. Závěrečné večerní zklidnění zprostředkoval dokument **7. div světa**, který nás přenesl do unikátního skalního města Petra v Jordánsku. Autor disponuje informačně nabitým komentářem. A také měl obrovské štěstí, že se mu podařilo navštívit Petru v době, kdy tam bylo docela málo turistů a tak mohl zaznamenat spoustu nádherných pohledů i situací. Kdo nebyl, určitě se rád podíval a prohlídku si dokonale užil.

Ranní sobotní projekce začala klipem písně Davida Krause Touha. Černobílá stylizace byla působivá, hezky je to vše natočeno, autor srší nápady – prostě vcelku příjemný vstup do dalšího promítacího dne. Experiment **Blízkost** už vyžadoval větší míru diváckého soustředění. Vynikající úvodní nápad v podobě dialogu mezi mužem a ženou o setkávání a mýjení se podpořený magickými obrazy z nejrůznějších prostředí se ale časem vyčerpá, protože je trochu pořád stejný. Závěrečný návrat do malířského ateliéru a pointa dialogu „Chtěl jsi mne malovat, pamatuješ?“ „Ne, toužil jsem po blízkosti“ je naopak skvělou tečkou. Hraný filmeček **Otravný pár** příliš nezaujal, autorovi se úplně

nepodařilo předat svůj záměr divákům, teprve při následné diskusi jsme pochopili. Ekologická reportáž z kalamitních let **Dvojky, nuly a lesy** reflektuje velmi aktuální a nesmírně záslužné téma, navíc v poměrně dlouhém časovém úseku, snaží se i o atraktivní záběry, je informačně nabitá. Celkově ale vynívá spíše jen jako přednáška s ilustrativními obrázky. Zato experimentální film **Tremere (2. místo)** je skutečná nádhera – jasný ucelený příběh, krásně zahrany, s mnoha nápaditým kreacemi (parádní hlasy z publika), skvěle natočený...Mistr v natáčení přírody ve všech jejích podobách Lubomír Hájek představil další z řady unikátních přírodních rezervací v dokumentu **Porážky**. Opět s nádhernými detaily fauny i flóry, s obdivuhodně obrovskou znalostí tematiky.

Předposlední blok tradičně zahajoval klip – **Poslední prosba mého srdce** se zpívajícím postarším bardem s kytarou a mladými milenci v příběhu. Příliš nezaujal ani písní ani zpracováním. Naproti tomu dokument s velmi objemným tématem **Kryty CO (3. místo)** Lukáše Rybky se zařadil mezi premianty. Film získal válkou na Ukrajině najednou ještě úplně jiný, velmi aktuální rozměr. Má dokonalé rešerše, skvěle pracuje s archivními filmy, profesionálně napsaný i načtený komentář. V prostorách krytů kamera odhaluje netušené detaily. Pouze jediný respondent ještě špatně zakomponovaný do obrazu trochu vyčnívá, možná bylo také možné trochu upustit od encyklopedičnosti, ale zaslouží si naprosté absolutorium a obdiv tvůrcům. Vskutku veliká paráda následovala vzápětí – taneční experiment na motivy Hanse Christiana Andersena **Gerda a Kai (1. místo)**. Pro mne jeden z absolutních vítězů celé přehlídky. Uchvacující zkratka Sněhové královny se skvělou kamerou, výborně vybranou hudbou, excelentními tanečními čísly – to vše v krásných (byť velmi jednoduchých) kostýmech i lokacích. Pro všechny filmaře velmi inspirativní dílo, protože kromě jímavého příběhu, ukazuje, jak obrovskou roli hraje ve filmu každý pohyb a každý výraz – a zdaleka ne jen v těch tanečních sekvencích. Po emotivní vizuální náloži přišla úlevná a velmi vtipná hříčka **UNDO (3. místo)** Lukáše Šimandla. Všemmu vévodí skvělý nápad, promyšleně natočený – včetně hraní si ze zpětnými titulky uprostřed, s téměř až dramatem na konci, které se zlomí v úlevnou a vtipnou pointu. Klasik amatérského dokumentu Petr Baran má ve své filmografii utěšenou sbírku portrétů výjimečných a nesmírně zajímavých osobností. Tentokrát ji rozšířil dalším opusem **O Mojmíru Bártkovi**. Poctivý dokument se vším, co mu náleží – spoustou situací, archivů, fotek, osobním přístupem. Pocta výjimečnému muzikantovi s inspirativním heslem: Nikdy se nepodělat... Cesta do hlubin študákovy duše trochu jinak, to je filmová etuda Míry Nováka **Facka**. Sluší jí černobílá stylizace, je znát, jak autora a zároveň hlavního hrdinu jeho role baví a užívá si ji až do vtipné pointy s ženskou odplatou.

Před posledním blokem tradičně vrcholí napětí. Porotci se musí dohodnout a rychle rozhodnout, aby se stihly všechny ty diplomy a ceny pro závěrečné vyhlášení. S mými kolegy se mi letos pracovalo opravdu skvěle, hlavní favority jsme měli celkem jasné, všechna kontroverzní témata byla vydiskutována a vyřešena – jenže potom přišel úplně poslední blok a bylo ještě vše úplně jinak. Poslední čtyři filmy přehlídky a každý z nich nakonec patřil mezi ty úplně nejlepší...Začalo to nočními ohni v klipu **Paraplet – ohně (2. místo)** Lukáše Prudila. Velmi zdařilé a vlastně jednoduché dílko. Nepatřil mezi ty příběhové, ale spíše jen ilustrační, měl vynikající střih ctící hudbu, výbornou kameru pro detaily muzikantů, vše do sebe krásně zapadalo a atmosférou

okouzilo. Dokumenty měly letos své krále v podobě dvou Lukášů a filmu Nítěnky a také svou královnu Alenku Krejčovou a její dokument **Fotografka lidských duší (2. místo)**. Není úplně jednoduché točit film o vlastní dceři, aby se z něj nestalo trochu upatlané a dalším lidem nesdělné home video. Autorka obstála naprosto se ctí, osobní rovina filmu neškodí, ale prospívá. Drobné osobní reakce při focení film osvěžují. Dobrou volbou bylo zvolit pro zásadní rozhovor jinou osobu. Obě dámy zjevně disponují stejnou neutuchající živočišnou energií a krásné je, jak svět kolem sebe vidí obě v podstatě stejně. Nádherné streetové fotografie dcery se ústrojně snoubí s filmovými obrazy matky. Vše důkladně promyšleno až do fotek v závěrečných titulcích, natočeno v mnoha situacích budujících plastický obraz mladé (a také skvělé) paní učitelky a talentované fotografky. Anna Amálie Komárová nás poté zavedla do snového vesmírného světa v animovaném filmu **Proč padají hvězdy (3. místo)**. Výtvarně překrásná animace s příběhem překračujícím hranice fantazie. Andělé pracující s jeřáby na stavbě, usazující hvězdy, létající a andílky lehtající peříčka, zářící kometa – to vše mi zůstane ještě dlouho v paměti a asi budu tenhle pohádkový příběh jednou vyprávět vnoučatům. Říkává se, že to nejlepší na konec. V kategorii nejen hraného filmu to platilo mírou vrchovatou. Filmová detektivka **Nejlepší kamarád (1. místo)** Filipa Špinky a Štěpána Hartla uzemnila všechny v sále do sedadel v napětí, jak to vše dopadne. Tohle nebyl jen skvělý film, to byla skutečná filmová událost. Viděla jsem již mnoho variací na téma šikana, ale takto zpracovanou a navíc

samotnými teenagery i zahraniou jsem ji opravdu ještě neviděla. Téma je to zásadní, řeší se spousta škol i rodin. Scénář šel do hloubky příběhu, nesoudil, hledal motivaci a příčiny. Dokonale dokázal dávkovat napětí, každý z flashbacků nás posunoval k postupnému pochopení. Filmařsky si film také drží velmi vysokou latku – natočit většinu zásadních scén v malé výslechové místnosti a jedné chodbě – to už je opravdu vyšší dívčí. Výborně bylo angažování i profesionálních herců, ale i sami studenti se svých partů (snad s výjimkou dívky hlavního hrdiny) zhostili nadstandardně. Film by měl projít školami, měli by ho vidět děti i rodiče; myslím, že mnohým může velmi pomoci. A co jiného by si každý filmař mohl přát, než aby jeho film byl nejen dokonalým uměleckým počinem, ale ještě navíc měl výrazné poselství, které ho přechká...

Tak – a to bylo z mého festivalového deníčku vše. Potom jsme se už jen krátce sešli při předávání cen v Roškotově divadle. Bylo sice místy trošku rozpačité, ale zase to byl první vážný pocovidový pokus spojit všechny generace amatérů od těch nejmladších až po kmety na jedno místo a tomuto počínu určitě budu i v dalších letech držet palce. Žijeme v době festivalové, lidé stejných zájmů se rádi potkávají a sdílejí společné zážitky. A tak přeji Českým vizím, aby si své pevné místo na slunci vydobýly a udržely, aby tam nadšení fanoušci filmování rádi jezdili a pořad dál zaznamenávali svět kolem nás ve všech jeho podobách. Bylo mi ctí u toho s vámi všemi být.

Lenka Poláková

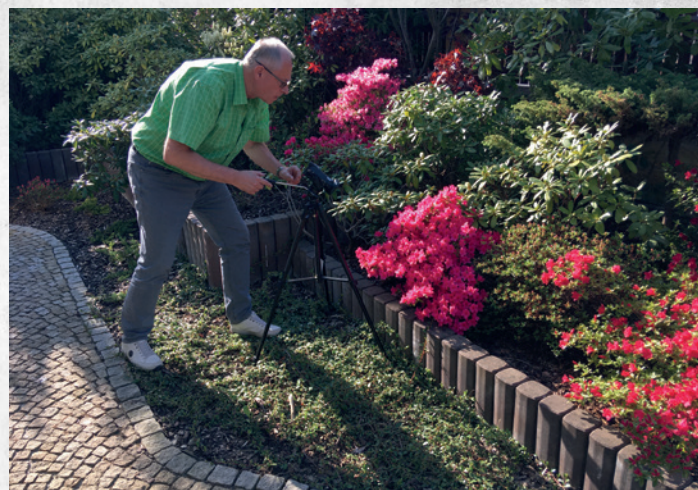
ROZHOVOR S EDVINEM SVOBODOU

S JUDr. Edvinem Svobodou se znám víc než 10 let. S jeho manželkou Helenkou jsme byly kolegyně a kamarádky a brzy jsem poznala celou její rodinu. S Edvinem jsme se dohodli hned o filmové spolupráci. Vůbec jsme ani jeden z nás netušili, jaké filmové přátelství se z toho vyklubuje. Točili jsme spolu nejen Bludičku, ale také různé reportáže. Nedávno mě Edvin dokonce dosadil do role ve svém hraném filmu jako herečku. Tak nevím, zda to vyjde dobře, ale aspoň legrace jsme přitom užili dost. Edvin je kamarádský, ve společnosti oblíbený, spolehlivý, zodpovědný. Točí filmy hrané, reportáže, dokumenty i vytvořil jeden videoklip. Má širokou škálu námětů. Tak jsem se rozhodla ho trochu vyzpovídat.

Popiš svůj životopis

Narodil jsem se v roce 1961, dětství a mládí jsem strávil v Děčíně a od roku 2004 jsem se se svou rodinou natrvalo usadil v Ústí nad Labem. Profesií jsem právník, pracuji jako soudce u Krajského soudu v Ústí nad Labem a specializuji se na trestní problematiku.

Při oslavě svých 60. narozenin jsi jako kapitán plul se společností po Labi a zakotvil ve Velkých Žernosekách. Jak na oslavu vzpomínáš?

Pro své nejbližší přátele jsem si vybral nejprve plavbu lodí Marie, pluli jsme z Vaňova do Velkých Žernosek, kde jsme pak vlastní oslavu měli v hezkém prostředí u vinaře Dalibora Mikulenky. Na celou akci vzpomínám s velkou nostalgií a myslím, že všichni účastníci mohli být spokojeni.

Jaké byly tvé filmové začátky? Jak dlouho se zabýváš neprofesionálním filmem? Co tě inspirovalo k první účasti na soutěžní přehlídce?

O amatérské filmování jsem se začal zajímat už v době, kdy se mi narodil syn Edvin (1993) a chtěl jsem si sobě a své rodině vytvořit památku na dětství svých potomků. My dříve narození jsme o tyto možnosti byli ochuzeni, za našeho dětství bylo možno prakticky pouze fotografovat, a tak naše generace už mohla některé významné události natáčet. Poté, co se narodila dcera Helena (1999), jsem i její dětství rád dokumentoval, byť připouštím, že se jednalo ryze o tzv. HOME VIDEO.

Já jsem nikdy neměl žádné velké ambice se zúčastňovat filmových amatérských soutěží. Točil jsem si jen tak pro radost, a abych byl upřímný, ani jsem nevěděl, že existuje nějaká Střekovská kamera. Hlavní a rozhodující impuls se zúčastnit mé první soutěžní přehlídky přišel v době, kdy jsem s paní Alenou Krejčovou spolupracoval na jejím úspěšném filmu „Bludička lásky“, kde jsem jí pomáhal v pozici asistenta režie s výběrem lokací a dalšími pomocnými pracemi a také jsem se podílel na natáčení některých scén. Ta práce mě velmi bavila a poprvé jsem viděl v akci natáčení hraného neprofesionálního filmu. Přitom jsem natočil vlastně sám poměrně dost materiálu a zhruba v polovině natáčecích dní jsme se s paní Krejčovou domluvili, že bych mohl z toho udělat film o filmu, který doposud žádný amatérský filmař nevytvořil. Slovo dalo slovo a šli jsme do toho. S pomocí dalšího dobrého známého pana Miroslava Kabáta jsme začali intenzivně pracovat na tomto projektu a nakonec z toho vznikl velmi úspěšný amatérský film „Jak se točí bludičky“.

Jaké filmy jsi natočil a jaký filmový žánr ti vyhovuje.

Mám-li se vyjádřit k mé filmové tvorbě, která prošla amatérskými soutěžemi, začal bych již shora uvedenou prvotvorbou „Jak se točí bludičky“. Je to dokument z roku 2011. Mohu říci, že je to můj nejspěšnější film, který na různých amatérských soutěžích získal

šest ocenění, z toho tři první ceny. Tento velký úspěch měl u mě obrovský motivační efekt, protože mě nabudil do dalších filmů. Lákala mě další témata i různé jiné druhy filmových kategorií. Jako druhý v pořadí bych jmenoval film „Křídlo aneb jak se loví kapři...“. Je to rovněž dokument z roku 2016. Zachytil jsem v něm autentičnost výlovu ryb v jednom jihočeském rybníku. Při filmování jsem si vyzkoušel na vlastní oči a zejména nohy, jak náročná fyzicky i psychicky je práce rybářů. Když jsem se v prsačkách (dlouhé rybářské kalhoty) brodil v metrovém bahnu a přitom skoro utopil kameru, pochopil jsem, že obojí dohromady dělat nelze. Takže ve zbytku výlovu jsem raději jenom natáčel. Třetím v pořadí byl rovněž dokument „Poezie ve Středomoří“ z roku 2017, kde jsem zachytil plavbu na velké zaoceánské lodi v západním Středomoří a vše spojené s touto plavbou. Film bych přirovnal k propagačnímu materiálu pro toho, kdo se na takovouto akci chystá, ale není si jistý, jestli tohle je právě jeho šálek kávy. V roce 2018 pak přišly na svět dvě zcela nové kategorie. Jednak videoklip „Morricone v Ústí“, kdy jsem využil klavírních dovedností mé dcery a na pozadí nádherné hudby známého skladatele objevoval i jiné krásy, tentokrát v Ústí nad Labem. K tomu pak přistoupil první hraný film „Poček“, který s nadsázkou poukázal, kam až může dojít zneužívání informačních technologií, a to zejména u mladých lidí. Dokument z roku 2019 „Krajem Karoliny Světlé“ mapuje přírodní krásy Podještědí. Posledním dokončeným dílem byla reportáž z roku 2021 „Vzhůru!“, kdy jsem si splnil svůj klukovský sen a letěl se svými přáteli v horkovzdušném balónu. Jak je vidět z mé filmografie, převážně se specializuju na dokument, který nejvíce vyhovuje mému naturelu. i když se nebráním ani jiným žánrům. Tady musím prozradit, že se v současné době dokončuje další filmové dílko z dílny hraných filmů. Jenom naznačím, že půjde o film z mého pracovního prostředí, kdy formou humoru, satiry a nadsázky jsem se pustil do ožehavého tématu, které trápí nejen mě, ale i mé kolegy.

Vyber si některý, nebo několik ze svých filmů a popiš nějakou příhodu z natáčení, nebo zážitek, nebo něco, na co se nezapomíná.

Mám-li vybrat nějaké příhody nebo zážitky z natáčení, na které se nezapomíná, připomněl bych jeden záběr, který jsem točil v roce 2005. Potřeboval jsem natočit jeden akční záběr na úvod jednoho filmu. Spočívalo to v tom, že jsem stál v montážní jámě na nádraží v Děčíně a nechal jsem se přejet sedmdesátitunovou diesellovou lokomotivou zvanou „Brejlovec“. Do dneška cítím ten mrazivý pocit, jak se ten mnohatunový kolos na mě pomalu navaloval. Neméně vzrušivé byly záběry, které jsem točil z letadla, když jsem potreboval obletět Ještěd. Známy pilot byl tak „laskavý“, že mi odmontoval pravé dveře, aby mně nevadily při natáčení, což o to, záběry hezké, ale při každé pravotočivé zatačce jsem měl pocit, že z toho letadélka musím vypadnout. Hodně adrenalinu jsem měl taky při natáčení jedné scény, kterou jsem jako druhý kameraman točil do úspěšného filmu paní Aleny Krejčové „Město milenců a vrahů“. Točilo se v Trmčicích, v polorozpadlých a v devastovaných domech. Byl jsem uvnitř jednoho z nich a soustředil se na některé výživné detaily. Najednou mě obklopila skupina romských spoluobčanů a musel jsem hodně diplomaticky celou situaci vyřešit. Byly ale také úsměvné historky, třeba ta, kdy jsem měl za úkol od paní režisérky Krejčové do jejího filmu Bludička lásky natočit hejno havranů. Točit zvířata je obecně dřina, ale havrany ještě větší, protože jsou enormně chytrí a jak se k nim přiblížíte, jsou fuč. Měl jsem poličeno na různých místech, dokonce jsem za menší sponzorský dar mohl točit ve voliére krkavců v děčínské ZOO. Nebylo to ale to pravé ořečové. Měl jsem na ně poličeno na jednom stromě, který stojí před krajským soudem a v tu dobu se tam havrani slétali. Nastavil jsem tedy kameru na stativ v jedné kanceláři, zapnul kameru a udělal malý časosběr a po několika hodinách kameru vypnul. Mezitím však do kanceláře, kde v tu dobu seděl kolega, přišlo pár zaměstnanců a bylo jim divné, proč tam je ta kamera. Zcela vážně jsem jim sdělil, že kameru tam mám proto, abych sledoval výkonnost kolegy. Načež má odpověď byla vzata zcela vážně. Celou situaci jsem musel uvést na pravou míru.

V úvodu tvého prvního soutěžního filmu sis položil otázku. Proč točí amatéři filmy, když máme tolik filmů profesionálních? Dokážeš si na tuto otázku po letech tvých filmových zkušeností odpovědět sám?

Ano, tuhle básnickou otázku jsem sám sobě položil na úvod filmu „Jak se točí bludičky“ a musím říct, že je nadčasová. Já bych totiž obě kategorie od sebe oddělil, byť mají společného jmenovatele, čímž je filmové dílo. Ale cesta, jak dojít do finále je zcela odlišná, a to je ten zásadní rozdíl od amatérského a profesionálního filmu. Amatéři mají jinou filosofii, točí pro radost, soutěživost, zdravou motivaci, těší je setkávání se s přáteli na soutěžích po celé republice. Nejsou motivováni ekonomicky, finančně, existenčně, jako to je mnohdy u profesionálů. Navíc témata, která amatéři svými díly odkrývají, jsou často originální, výjimečná, specifická a svým obsahem nezaměnitelná. Myslím si, že kdo má rád obecně filmovou tvorbu, nemůže nikdy amatéry opovrhovat, protože i oni ve své ulitě tvoří významné hodnoty. Dám jeden příklad, jeden můj dobrý známý, který se velmi intenzivně, byť na teoretické úrovni, zajímá o profesionální filmovou tvorbu, pravidelně u nás navštěvuje filmové festivaly a když jsem ho jednou pozval na Střekovskou kameru, tak uznale přiznal, že některé amatérské filmy se svou kvalitou blíží profesionálům. Myslím si tedy, že amatérský film má u nás

svou tradici a kvalitu, o čemž mimo jiné svědčí letos již jubilejní 55. ročník Střekovské kamery. Jenom je škoda, že takto významné setkání filmových amatérů se nesetkává s velkou podporou jak odborné, tak zejména laické veřejnosti.

Při vzniku filmů spolupracuješ s někým? Jak probíhá tato spolupráce?

Jak už jsem uvedl na začátku rozhovoru, na počátku své filmové tvorby jsem si film tvořil celý sám, popřípadě mi pomáhal můj syn, později jsem však využil spolupráce se dvěma ostriženými filmaři, jejichž filmová škola mě určitě posunula dál. Prvním mým velkým vzorem byl pan Miroslav Kabát, s kterým jsem spolupracoval ještě v Děčíně. Ten mě naučil prvním filmařským krůčkům a pamatuji si, že při rozboru chyb, kterých jsem se dopustil, jsem si tyto uvědomil a snažil se jich příště vyvarovat. Jeho profesionalita je příkladná, spolupráce s ním občas náročná, ale výsledky se vždy dostavily. Všechny moje filmy jsou proluty jeho rukopisem. Druhým mým vzorem je paní Alena Krejčová, s kterou jsem začal úzce spolupracovat někdy kolem roku 2010. Její filmografie hovoří za vše, spoustu ocenění a uznání si plně zaslouží, spolupráce s ní byla vždy na profesionální úrovni, vytvořila při natáčení ona i se svým manželem neskutečnou pohodu, uvolnění, legraci a při každém natáčení jsme se vždy upřímně zasmáli. Zejména obdivuji její nasazení, s jakým do každého projektu jde.

Jak relaxuješ, jaké jsou tvé záliby, zkrátka co máš rád?

Relaxace: Mám docela psychicky a časově náročnou práci, které dávám hodně, ale určitě si najdu čas i na své záliby a koníčky. Ještě donedávna jsem relaxoval u sportu, pravidelně jsem hrával tenis s výbornou partou kamarádů, předtím jsem se věnoval i ping-pongu, ale v poslední době mám určité zdravotní potíže, které mi nedovolují fyzickou aktivitu. Snad se to v brzké době vyřeší a vrátím se ke svým sportovním zálibám. Kromě toho mám rád turistiku, jízdu na kole, rád si přečtu dobrou knížku s vojsko-historickou tematikou a hodně času mi zabírá i práce na chalupě v Krásné Lípě.

Kteří neprofesionální filmaři na tebe zapůsobili nejvíce a jak?

Mohu objektivně a v obecné rovině říct, že každý kdo něco umí, toho si vážím a ve filmařině to platí dvojnásob. Proto nerad nějaký film otevřeně kritizuji, protože i ten špatný dá autorovi práci a určitě

se snaží o co nejlepší výsledek a moje heslo zní, že snaha se počítá. Takže když něco není podle mého gusta, tak to decentně přeždu, ale když vidím něco nadprůměrného, tak musím chválit. Za tu dobu, co se pohybuji v amatérském filmu, jsem poznal hodně kvalitních filmařů, proto bych nerad někoho jmenoval a přitom na druhé zapomněl. Přesto zmíním jedno jméno. Jaroslav Nykl. Osobnost se vším všudy. Setkání s ním je vždy pohlazení po duši. V čem je však Jaroslav výjimečný, je jeho tvorba. Zaměřuje se na animované filmy, což je obzvlášť těžká disciplína a jeho kousky prýští nápadem, vtipem, moudrostí a člověčenstvím. Abych byl konkrétní, třeba jeho

Larghetto by si měl pouštět každý, kdo potřebuje zvednout náladu.

JUDr. Edvin Svoboda určitě neseká filmy jako Baťa cvičky. Jeho filmy nesou prvky nápaditosti. Dokáže vkusně a nenásilně propojit realitu s fantazií /film Vzhůru!/. Seznámí diváka s velkoměstem bez jediného slova, jen formou videoklipu / film Morricone v Ústí /. Všimá si nezdravých závislostí u mladé i starší generace a humornou formou je zpracovává / film Pokec/.

Těšme se na další jeho tvorbu.

Napsala Alena Krejčová

ČESKÉ VIZE 2022

Koncem dubna, jako jeden ze členů poroty, jsem měl možnost se zúčastnit postupové přehlídky celostátní soutěže neprofesionální filmové tvorby. Do veřejné projekce soutěžních snímků bylo vybráno úctyhodných devětačtyřicet filmů a celá akce probíhala ve Spolkovém domě ve Zruči nad Sázavou 29.–30. dubna.

Oficiální soutěž byla rozdělena na dvě části, pro amatéry a studenty. Jednu, tu „ryze amatérskou“, bych ještě rozdělil na tvůrce, kteří si filmy točí pro radost, pro sebe, pro potěšení diváků za svoje nebo sponzorské peníze a filmy financované různými odbory kultury, nadacemi, které je pak využívají, prezentují, v rámci vlastních propagací. Zmiňuji se o tom proto, že už výběrem tématu autoři ukazují, kam jejich filmečky směřují, které diváky mají oslovit, nebo s jakou otázkou, zálibou, zkušeností se chtějí podělit. To znamená, pokusit se využít tu obrovskou výhodu, kterou amatérský film má, kdy není zatížen dramaturgickými manýry současné doby, může se svobodně vyjadřovat, tedy tvořit dle finančních možností. Proto se rozdávaly ceny autorům, kteří tu radost umí vyjádřit jako je zkušený animátor Jaroslav Nykl a jeho příběh O ztracené ilustraci, kdy využil kombinaci s hraným filmem a zaslouženě získal první místo za animovaný film. Nejvíce filmů ale bylo se zaměřením pro publicistiku, reportáž a dokumentární film. Tady už byly snímky, kdy se prezentovalo odhalování busty Václava Morávka v Kolíně, tvůrce Petra Hejmana, Průhonická botanická zahrada Jany Čermákové, Odemykání Labe 2022 Rudolfa Čermáka, Lipské letní slavnosti Petra Bergera, Výlov – rybník Náveský Hetlín 2021 Stanislava Tomáška, který získal ve své kategorii druhé místo apod. Mezi dokumentaristy vynikl film Košíkář Vladimíra Paslera, který s nebývalou otevřeností rozkryl bolesti, trápení a zároveň dokonalou zručnost pana Tichého, který celý život pletl košíky a dokázal se s touto činností uživit, v pozdější době i prosadit, například křeslem a stolkem do dobového filmu o T. G. Masarykovi. Dokumentární film má výhodu, že se může dotknout jednotlivých osobností a přinést o nich pravdivé svědectví. To byl pokus také o muže, který celý život zasvětil velkým lodím s názvem Kapitán od Nadii Kandové, která také uvedla film Desatero řemesel – Poniklá, kde byla možnost sledovat zručnost starých rukodělných postupů, práce se sklem, paličkování, tkaní apod. Oba filmy si odnesly druhé a třetí místo. S radostí se sledoval film, opět druhé místo v kategorii dokumentárního filmu, paní Aleny Krejčové, která si natočila film o své dceři Fotografka lidských duší, se šikovným režijním zpřístupněním, jak se dělá, hledá, tvoří i vystavuje profesionální fotografie. Podobný rodinný film, s jiným přístupem bez popisnosti o cestě k moři, kdy si Jan Otto Pípl odnesl cenu za třetí místo a kde objevil úchvatný svět Salvadora Dalí, katalánského malíře, jeho přítelkyně a dalších umělců té doby. Hledání, nebo přiblížení k hranému filmu je velmi náročné. Nejlépe dopadly krátké skeče s humornou pointou Danuše Kubátové a Pavla Kubáta Vzpomoc a Vzkaz, dvě druhá místa

s podobným laděním režijního vedení. První místo v hraných filmech získal za minimalistický výkon herec, scénárista, režisér Bohumír Novák za film Facka i za experiment Stavby rozšířeného vědomí, kde si máme uvědomit naše psychické stavy, neklid, nerozhodnost, strach a objevovat tajemství jednoty.

Na přehlídce se také hodnotily studentské filmy, které jsou podporovány státem, aby posluchači uměleckých škol se rozvíjeli pro profesionální práci. Zde byl vidět rozdílný přístup, především ve výběru témat, režijně-dramaturgického uchopení, věkové zkušenosti, kde často převažovala skepse, pochybování, nedůvěra postav v hraném filmu. Pokud film byl odlehčen, má svoji vypovídající hodnotu, jako ve filmu Karla aneb tak trochu road movie, námět, scénář, režie Ida Ralevská, produkce Juliana Rychlíková, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, kde hlavní hrdinka nemůže přijít o panenství a je z toho nešťastná, nejsou partneři, chybí akt lásky. Zasloužené první místo, film pracuje s výborným výběrem herců, s dobrou vizuální složkou a jistě se stane kandidátem na mezinárodní festivaly. Dvě druhá místa dostaly filmy Na hoře sám Antonína Uličného a Happy New Life Barbory Kočíčkové z Filmové školy Miroslava Ondříčka – FAMO. Tři třetí místa byla udělena filmům Krev a slzy Daniela Titla, Já jen soudím Jana Jakuba Jelínka a CS Štěpánky Moudré. Zajímavé byly i filmy, které dostaly čestné uznání, Voda do krajiny a Sedimenty civilizace Petry Stránikové a Filipa Zangi, které se zabývají naší poškozenou krajinou, přírodou i naším celkovým civilizačním prostorem.

Čestné uznání také získaly filmy Četníci Jaroslava Kolčavy, který se svým týmem natočil až čtyřicetiminutový film z první republiky, kdy jeho nevýhodou se stala inspirace seriálem Četnické humoresky, kde bylo už těžké navázat na vynikající herecké výkony, nemluvě o režisérském zpracování. Film Mezi profesionály Karla Tvrdíka zachytil vyprávění Emila Pražana, dlouholetého nestora amatérských filmů, který zavzpomínal na pedagogy FAMU, se kterými se setkával a spolupracoval jako porotce v mnoha soutěžích, s režisérem Antonínem Moskalykem (1930–2006), střiháčem Josefem Valušíakem (1934), se kterým jsem spolupracoval na třech celovečerních filmech Dům pro dva, Maseba, Stavení a kameramanem Josefem Hanušem (1930), kdy naše společné dílo se jmenovalo Tisňové volání aneb Město uprostřed města.

MgA. Miloš Zábranský, filmový režisér

Příprava a projekce soutěží a přehlídek neprofesionálních filmů

Pro pořadatele soutěží, přehlídek a festivalů neprofesionální filmové tvorby zajišťujeme kompletní technický servis.

- příjem filmů v elektronické podobě
- sestavení do projekčních bloků
- grafické předěly mezi filmy
- odbavení zkompletovaných projekčních bloků
- spolupráce s portálem FILMDAT

Adresa: JBS STUDIO s.r.o., Rohozná 71, 56972, Rohozná u Poličky
E-mail: jbs@videostudio.cz

INTERNETOVÝ AMATÉRSKÝ KLUB

Švýcarský klub v Uster uspořádal pod názvem *Projektvideo.ch* amatérské sdružení v internetu, které nemá konkurovat stávajícím klubům, ale být účelnou platformou pro vytváření amatérských videofilmů libovolných žánrů. Záměrem *Projektvideo* je seskupit amatérské tvůrce bez nezávislé klubové příslušnosti, statutu a technického vybavení. Účastníci z nejrůznějších koutů země, mohou společně realizovat filmy vyšší kvality, které by jako jednotlivci sotva mohli vytvořit. *Projektvideo* se obrací především na amatérské filmaře, ale i profesionálové jsou v projektových týmech vítáni, ale zůstanou v amatérském statusu. Uskutečněné projekty nesmí sloužit ke komerčním účelům.

Filmový projekt vznikne dvěma způsoby. Autor má filmový námět nebo literární scénář a hledá pomoc pro jeho uskutečnění. Autor má již filmový materiál, který chce s podporou třetích dále rozvést. Tvůrce publikuje jeho záměr na webové stránce *Projektvideo.ch*, kde hledá spolupracovníky pro realizaci filmu. *Projektvideo* pak doprovází jeho filmový projekt až k jeho uskutečnění. K tomu poslouží zprávy, fóra a videotéka. Autor tak obdrží cenné a prospěšné podněty, připomínky a rady pro jeho tvorbu. Autor může rovněž sledovat projekty ostatních týmů a jejich realizace.

Zájemci se zaregistrují na webové stránce. Po přezkoumání přihlášky se jejich projekt zveřejní, aby se mohli přihlásit další interesovaní účastníci. Po uplynutí stanovené lhůty autor sestaví jeho tým a následně otevře forum projektu, kde se bude informovat a diskutovat v průběhu tvorby. Cenné mohou být též ukázky natočených sekvencí. Zapsaní členové mají tak možnost

sledovat realizace projektů všech týmů a získávat nové zkušenosti, které lze využít pro vlastní produkce.

Webová stránka *Projektvideo.ch* je provozována organizujícím klubem v Uster. Jejím administrátorem a koordinátorem je člen předsednictva. Pro přihlášené účastníky je členství v *Projektvideo* zdarma, ale dobrovolné příspěvky pro provoz webové stránky jsou vítány. Tím vznikl pro zapsané účastníky internetový amatérský videoklub bez spolkové struktury, bez předsednictva, bez členského příspěvku a bez klubového lokálu.

Autorská a hudební práva zůstávají u autorů. Hudební práva budou ošetřena přihláškou u švýcarské federace, která má rámcovou smlouvu u ochranné autorské organizace SUISA.

Uskutečněné projekty se představí k posouzení všem členům *Projektvideo*; filmy se zhodnotí bodovacím systémem a připomínkami. Bude-li vytvořený film vysoce oceněn, získane kvalitativní predikát, který lze uvést v titulcích díla. Takto označené filmy lze přes *Projektvideo* přihlašovat do národní soutěže jakož i ostatních festivalů. Vybrané, zdařilé, v týmu vytvořené videofilmy budou rovněž uveřejněny pro propagační účely ve veřejné sekci webové stránky, v tak zvaném otevřeném promítacím plátnu.

Tento článek může podnítit vznik obdobné amatérské filmové instituce v českém internetu.

Ing. Ivo V. Dašek

VIDEOHOBBY

Čtvrtletník Českého výboru UNICA, Celostátního svazu
neprofesionálního filmu České republiky

Registrace:
MK ČR E 4189

Redakce: VIDEOhobby, Fügnerovo nám. 1866/5, 120 21 Praha 2
E-mail: videohobby@cvu.cz

VIDEO+FILM | AMATÉRSKÝ FILM | FILMOVÝM OBJEKTI-
VEM | ČESKOSLOVENSKÝ KINOAMATÉR

Redakční rada:

předseda: Ing. Jan Vačlena

členové: Mgr. Alena Krejčová, PaedDr. Josef Strubl,
Ing. Jaroslav Kolčava, Ing. Emil Pražan, Bohumil Kheil

Tisk: Tiskárna PRATR a.s.

Grafika: Petra Tesařová (www.lysagraficka.cz)

Nevyžádané rukopisy a obrazové materiály se autorům nevracejí. Redakce VIDEOhobby se nemusí vždy ztotožňovat s názory prezentovanými v jednotlivých článcích našich dopisovatelů. Redakce však dbá na to, aby nebyly otištěny texty, jejichž obsah je v rozporu s platnými zákony České republiky. Nepodepsané příspěvky nezveřejňujeme. Redakci je známa totožnost autorů, kteří podepisují články svou šifrou. Neoznačené fotografie jsou z archivu redakce.

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU VIDEOHOBBY

Je možné realizovat cestou internetového portálu Publero. Publero.com je novinový portál, který přináší tiskoviny v elektronické podobě. Od března 2012 je na tomto portálu i časopis VIDEOHOBBY.

Publero je internetový portál, kde získáte noviny a časopisy v elektronické podobě. Nemusíte chodit do stánku a šetříte životní prostředí – i vaši peněženku.

Vyzkoušejte sami:

Vytvořte si knihovnu zdarma a prohlédněte si volně přístupná ukázková čísla! Vaše oblíbené noviny a časopisy si přečtete na stolním PC, notebooku, iPadu či chytrém telefonu.

Co je k tomu potřeba?

Otevřít www.publero.cz. Následně se zaregistrovat, potom doplnit nákupní kredit, vybrat časopis a klepnout na tlačítko „koupit“.

Cena jednoho čísla časopisu je 49 Kč.

VIDEOHOBBY

18

české vize

celostátní přehlídka filmové tvorby

Mlá scéna

19. 6. 2007

ČESKÉ VIZE